

**ҮЙЛДВЭР,
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЯАМ**

ЦАГ ҮЕИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Дугаар 2013/11

**Улаанбаатар хот
2013 он**

ГАРЧИГ

	Агуулга	Хуудасны Дугаар
1.	Аж үйлдвэр	3
2.	Үнэ	9

Товчилсон тэмдэглэгээ:

АР Архангай
БӨ Баян-Өлгий
БХ Баянхонгор
БУ Булган
ГО Говь-Алтай
ДО Дорноговь
ДД Дорнод
ДУ Дундговь
ЗА Завхан
ӨВ Өвөрхангай
ӨМ Өмнөговь
СҮ Сүхбаатар
СЭ Сэлэнгэ
ТӨ Төв
УВ Увс
ХО Ховд
ХӨ Хөвсгөл
ХЭ Хэнтий
ДА Дархан-Уул
УБ Улаанбаатар
ОР Орхон
ГС Говьсүмбэр

1. АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, 2013 оны эхний 11 сард 2307.2 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 254.6 тэрбум төг буюу 12.4 хувиар өслөө.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл оны үнээр, 2013 оны эхний 11 сард 6459.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1259.4 тэрбум төг буюу 24.2 хувиар өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн оны үнээр, 2013 оны эхний 11 сард 5752.5 тэрбум төг болж, 3379.6 тэрбум төг буюу 58.7 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 XI	2012 I-XI	2013 XI	2013 I-XI	$\frac{2013 I-XI}{2012 I-XI} \%$
Аж үйлдвэрлийн нийт бүтээгдэхүүн.					
2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр	228 289.5	2 052 576.6	260 363.2	2 307 219.6	112.4
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	72 294.7	667 835.0	63 117.7	679 474.8	101.7
Хүнсний бүтээгдэхүүн.					
ундаа үйлдвэрлэл	29 160.4	307 788.3	37 077.9	320 675.9	104.2
Тамхи үйлдвэрлэл	1 222.5	19 458.1	2 197.0	16 922.7	87.0
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	6 677.3	76 089.2	6 954.0	78 243.8	102.8
Хувцас үйлдвэрлэл.					
үслэг арьс боловсруулалт	729.9	4 989.5	803.2	6 057.8	121.4
Арьс шир боловсруулах. ширэн					
эдлэл. гутал үйлдвэрлэл	1 441.8	9 059.3	367.0	8 103.7	89.5
Мод. модон эдлэл үйлдвэрлэл	274.7	2 478.4	157.0	2 295.0	92.6
Цаас. цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	243.8	3 729.5	637.4	3 272.2	87.7

**Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн,
дэд салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, сая төг**

<i>Аж үйлдвэрийн салбар</i>	<i>2012 XI</i>	<i>2012 I-XI</i>	<i>2013 XI</i>	<i>2013 I-XI</i>	<i>Үүнээс: гадаадад</i>
Аж үйлдвэр. бүгд	590 734.6	5 497 123.2	640 299.6	5 752 508.5	3 379 583.5
Боловсруулах аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	176 279.5	1 778 880.1	134 218.6	1 888 302.6	696 753.8
Хүнсний бүтээгдэхүүн. ундаа үйлдвэрлэл	55 238.9	658 416.4	70 225.4	704 848.7	3 271.4
Тамхи үйлдвэрлэл	4 401.6	41 210.5	3 600.0	62 345.9	-
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	13 296.9	159 475.9	16 200.7	205 364.0	120 123.5
Хувцас үйлдвэрлэл. үслэг арьс боловсруулалт	2 826.0	13 111.5	4 450.4	24 756.5	5 190.4
Арьс шир боловсруулах. ширэн эдлэл. гутал үйлдвэрлэл	600.5	7 190.8	367.2	3 469.9	1 529.9
Мод. модон эдлэл үйлдвэрлэл	1 449.0	13 487.3	1 645.9	12 377.2	-
Цаас. цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	848.9	13 889.0	1 444.3	12 007.4	-

Зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт,
жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2012 XI	2012 I-XI	2013 XI	2013 I-XI	$\frac{2013 I-XI}{2012 I-XI} \%$
Хивс	мян.м ²	89.3	833.7	70.0	763.3	91.6
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	76.5	733.9	93.0	774.1	105.5
Самнасан ноолуур	тн	21.8	388.8	20.8	494.5	127.2
Эсгий	мян.м	19.4	237.3	11.1	151.3	63.8
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	1.8	5.5	1.8	11.5	209.1
Эсгий гутал	мян.хос	3.8	30.8	2.7	18.8	61.1
Нэхий дээл	ш	2 017	6 316	1 984.0	13 144	208.1
Савхин гутал. ботинк	мян.хос	2.6	13.7	3.5	21.4	155.8
Барилгын модон хаалга. цонх	м ²	1 182.4	6 294.9	547.9	11 650.4	185.1
Барилгын шалны банз	м ³	63.0	1 048.1	79.4	824.4	78.7
Зүсмэл материал	м ³	175.0	10 751.5	321.3	5 784.4	53.8
Дэвтэр	мян.ш	710.9	10 399.6	607.2	6 183.4	59.5
Ариун цэврийн цаас	мян.ш	409.6	4 830.0	506.9	4 769.5	98.7
Сонин	сая.х.д.х	6.2	59.8	4.2	51.7	86.5
Ном	сая.х.д.х	3.3	51.6	5.5	49.6	96.1

**Хүнсний салбарын зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл,
жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар**

Бүтээгдэхүүн	Хэм. нэгж	2012 XI	2013 XI	2012 I-XI	2013 I-XI	$\frac{2013 I-XI}{2012 I-XI} \%$
Үхрийн мах	т	322.7	2 420.3	1 466.3	2 462.5	101.7
Хонины мах	т	446.3	1 989.5	1 622.7	2 341.5	117.7
Адууны мах	т	18.6	60.9	47.8	343.0	563.2
Ямааны мах	т	250.9	694.4	533.0	1 014.0	146.0
Гахайн мах	т	2.0	19.4	0.3	13.0	67.0
Өлөн гэдэс	мян.гогцоо	91.1	899.2	28.6	612.5	68.1
Хиамны зүйл	т	196.9	1 999.7	217.7	2 081.0	104.1
Шингэн сүү	мян.л	2 303.9	23 061.2	2 179.0	24 073.8	104.4
Тараг	мян.л	684.6	7 132.5	666.9	8 054.3	112.9
Цөцгий, цөцгийн тос	т	173.4	1 476.4	139.9	1 077.0	72.9
Аарц, бяслаг	т	27.5	306.1	15.0	131.3	42.9
Дээд гурил	т	4 963.6	27 781.0	5 251.3	25 181.5	90.6
Нэгдүгээр гурил	т	7 790.7	56 978.0	15 963.2	91 572.1	160.7
Хоёрдугаар гурил	т	1 960.3	13 004.9	2 806.1	14 238.7	109.5
Талх	т	2 312.5	23 065.2	1 940.7	22 982.0	99.6
Нарийн боов	т	1 285.0	12 455.7	1 743.3	16 801.3	134.9
Бялуу	т	40.2	762.9	71.8	763.5	100.1
Чихэр	т	6.3	85.1	4.2	39.8	46.8
Гоймон	т	479.8	3 133.1	103.8	1 456.5	46.5
Спирт	мян.л	312.9	3 013.5	277.6	1 704.4	56.6
Архи	мян.л	1 746.4	24 845.8	2 275.3	22 289.9	89.7
Дарс	мян.л	5.3	70.1	5.5	70.4	100.4
Шар айраг	мян.л	4 767.9	60 570.7	3 518.3	58 140.5	96.0
Цэвэр ус	мян.л	2 607.0	32 895.1	3 732.7	43 501.9	132.2
Амтат ус, ундаа	мян.л	4 925.3	70 165.5	4 942.5	70 974.3	101.2
Жүүс	мян.л	6 167.2	60 587.9	7 955.8	77 203.5	127.4

Экспортын гол нэрийн бараа
жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бараа	Хэм. нэгж	2012 I-XI		2013 I-XI		$\frac{2013 I-XI}{2012 I-XI} \%$	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн
Адууны мах	т	970.1	3 118.8	1470.0	4 415.0	151.5	141.6
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	т	820.9	508.5	476.9	534.9	58.1	105.2
Үхэр, адууны боловсруулсан шир	сая дм ²	32.4	4 046.0	35.9	4 249.9	110.9	105.0
Хонь, хурганы боловсруулсан арьс	сая дм ²	160.5	13 988.8	134.4	12 731.8	83.7	91.0
Ямаа, ишигний боловсруулсан арьс	сая дм ²	53.4	5 685.2	85.3	8 706.8	159.7	153.1
Үхэр, адууны боловсруулаагүй шир	мян.ш	140.4	1 534.3	293.5	3 530.6	2.1*	2.3*
Хонины самнаагүй ноос	т	3 997.5	4 803.0	2 218.6	2 850.7	55.5	59.4
Бохир ноолуур	т	3 586.1	144 592.3	3 995.6	185 019.4	111.4	128.0
Самнасан ноолуур	т	517.1	46 072.1	511.0	50 481.2	98.8	109.6

Тайлбар: * -дахин

**Импортын гол нэрийн бараа
жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар**

Гол нэр төрлийн бараа	Хэмжих нэгж	2012 I-XI		2013 I-XI		2013 I-XI / 2012 I-XI %	
		Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн	Тоо хэмжээ	Үнийн дүн
Өндөг	мян.ш	83 443.1	7 077.8	126 315.0	9 485.5	151.4	134.0
Төмс	т	3 162.4	866.1	32.0	10.5	1.0	1.2
Сонгино, сармис	т	9 308.4	1 694.7	14 512.7	2 452.8	155.9	144.7
Алим, лийр	т	7 799.0	2 289.0	10 448.5	3 972.7	134.0	173.6
Ногоон цай	т	1 751.1	1 703.6	2 069.9	2 085.6	118.2	122.4
Цагаан будаа	т	28 545.9	15 891.4	16 901.8	7 575.1	59.2	47.7
Шар будаа	т	1 134.3	440.3	1 917.1	903.4	169.0	2.1*
Гурил	мян.т	47.7	15 478.6	17.2	7 792.2	36.1	50.3
Ургамлын тос	т	5 562.7	7 817.1	4 978.7	7 281.6	89.5	93.1
Элсэн чихэр	т	42 756.8	21 668.7	41 659.3	21 943.3	97.4	101.3
Хатуу чихэр	т	5 437.8	10 638.5	4 610.9	8 634.3	84.8	81.2
Согтууруулах биш ундаа	мян.л	21 932.6	19 405.9	24 021.1	21 833.8	109.5	112.5
Согтууруулах ундаа	мян.л	30 375.8	31 617.8	33 792.8	30 655.7	111.2	97.0
Үүнээс: Шар айраг	мян.л	27 116.7	17 109.3	31 254.7	17 538.7	115.3	102.5
Янжуур	сая ш	1 982.4	54 691.5	1 850.6	51 751.4	93.4	94.6
Дүнсэн тамхи	т	207.9	885.2	226.7	1 005.5	109.1	113.6
Автобензин	мян.т	352.1	426 808.6	336.3	389 502.8	95.5	91.3
Дизель түлш	мян.т	649.0	736 967.8	690.1	784 647.5	106.3	106.5

Тайлбар: * -дахин

3.ҮНЭ ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2013 оны 11 дүгээр сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Говь-Алтай, Дундговь, Ховд, Увс, Говьсүмбэр аймагт хамгийн бага буюу 20.0-30.0 мян.төг, Төв, Архангай, Булган, Улаанбаатар хот, Орхон аймагт хамгийн их буюу 45.0-50.0 мян.төг, адууны ширнийх Увс, Говьсүмбэр, Дорнод, Сэлэнгэ, Сүхбаатар аймагт хамгийн бага буюу 25.0-29.0 мян.төг, Төв, Архангай, Улаанбаатар хот, Баянхонгор, Өмнөговь аймагт хамгийн их буюу 32.0-40.0 мян.төг, ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Сүхбаатар, Булган, Дундговь, Орхон, Дорноговь аймагт хамгийн бага буюу 45.0-62.5 мян.төг, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Говь-Алтай, Өвөрхангай аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 68.0-74.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Хэнтий, Хөвсгөл, Дорнод, Улаанбаатар хот, Орхон, Архангай, Ховд, Өвөрхангай, Увс, Говьсүмбэр, Булган аймагт өмнөх сарынхаас 2.0-6.5 мян.төг буюу 5.0-20.0 хувиар өсч, Сүхбаатар, Дархан-Уул, Завхан, Сэлэнгэ аймагт 2.5-5.0 мян.төг буюу 6.7-11.1 хувиар буурч, Дорноговь, Дундговь, Төв аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны ширний дундаж үнэ Баян-Өлгий, Өвөрхангай, Орхон, Өмнөговь аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян.төг буюу 3.3-14.3 хувиар өсч, Дархан-Уул, Улаанбаатар хот, Сэлэнгэ, Дорнод аймагт өмнөх сарынхаас 2.0-4.0 мян.төг буюу 5.7-13.3 хувиар буурч, Завхан, Увс, Архангай, Булган, Хөвсгөл, Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Төв аймагт өмнөх сарын түвшинд байлаа.

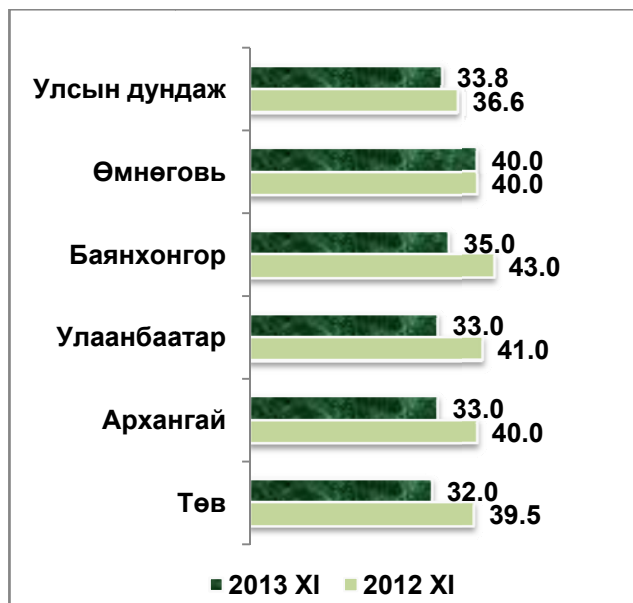
Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Өмнөговь, Улаанбаатар хот, Говь-Алтай аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян.төг буюу 1.6-7.7 хувиар өсч, Булган, Архангай, Өвөрхангай, Дорноговь, Орхон аймагт 1.5-5.0 мян.төг буюу 2.8-7.7 хувиар буурч, Баян-Өлгий, Завхан, Ховд, Дундговь, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Мал аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний үнийн улсын дундаж болон үнэ хамгийн өндөр байгаа аймгуудыг өмнөх оны мөн үеийн түвшинтэй харьцуулж дараах зургаар харуулав.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

Хонины ноостой нэхийний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

----- ооОоо -----